

Edward Grott

"Wychowanie do poszanowania
środowiska
społeczno-przyrodniczego, Jacek W.
Czartoszewski, Janusz M. Kotkowski,
Warszawa 2003 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 2, 883-884

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jacek W. Czartoszewski, Janusz M. Kotowski: *Wychowanie do poszanowania środowiska społeczno-przyrodniczego*, Wydawnictwo Księży Werbistów „Verbinum”, Warszawa 2003, ss. 169.

Jest to zbiorowa praca wydana przez Wydawnictwo Księży Werbistów „Verbinów” w 2003 r. Publikacja ta traktuje o patriotyzmie, wychowaniu, nauczaniu, poszanowaniu środowiska i rodziny. Każdy z 15 autorów w swojej części książki podejmuje inną problematykę.

Do tej pory powstało bardzo wiele publikacji o środowisku naturalnym. „Wychowanie do środowiska społeczno-przyrodniczego” jest jedną z tych książek, które propagują ochronę środowiska poprzez odpowiednie wychowanie młodych pokoleń. Przy okazji swej głównej misji nawiązuje też do problemów etycznych, wychowawczych, edukacyjnych oraz nauki Kościoła katolickiego.

Szczególne miejsce w procesie wychowawczym zajmuje rodzina, gdyż to ona jest pierwszą grupą społeczną, która ma wpływ na kształtowanie osobowości człowieka. W efekcie procesu wychowawczego następującego w rodzinie dziecko zostaje przysposobione do ról społecznych, zawodowych, towarzyskich. Rola rodziców w procesie wychowawczym jest tak duża, że nie można nawet porównywać jej do ról innych instytucji społecznych. „Wychowanie do poszanowania środowiska społeczno-przyrodniczego” bardzo zagłębia się w tą problematykę i poświęca jej wiele uwagi.

Kolejną instytucją, poprzez której działania następuje bardzo skuteczna, choć jeszcze mało popularna w naszym kraju jest edukacja ekologiczna poprzez katechezę. Rodzina realizująca swe katechetyczne posłannictwo wypełnia wiele różnorodnych zadań, wśród których oprócz poznania dogmatów wiary jest również nauczanie miłości do drugiego człowieka jak i do otaczającego nas świata. Autorzy często odnoszą się do słów Kardynała Stefana Wyszyńskiego, który wskazywał na konieczność wychowania, którego domaga się natura człowieka. Mówił, że wychowanie wymaga wysiłku wielu osób, zarówno wychowujących jak i wychowywanych.

Współautorzy publikacji zgodni są co do stwierdzenia, że podstawowym warunkiem właściwego poszanowania środowiska naturalnego przez człowieka jest posiadanie przez niego głęboko zakorzenionej i trwałej racjonalnej świadomości ekologicznej, która charakteryzuje się zrozumieniem procesów zachodzących w przyrodzie. Aby zrozumieć zjawiska zachodzące w środowisku naturalnym konieczne jest posiadanie wiedzy przyrodniczej.

Jak podkreślają autorzy, wychowanie posiada wiele aspektów, a wychowanie ekologiczne podkreśla przede wszystkim dążenie do życia w zgodzie z ludźmi i otoczeniem przyrodniczym. Jest to szczególnie istotne w młodym wieku, gdyż kształtujący swoją osobowość młody człowiek jest bardzo podatny na wszelkiego rodzaju zjawiska patologiczne, a błędy popełnione we wczesnym stadium wychowania mogą się odbić złym echem nie tylko na danej jednostce ale na całej społeczności, której jest członkiem.

Ekologia jest jedną z dziedzin, która przenika do wszystkich sfer naszego życia. Ekologiczne tendencje w polityce światowej ostatnich lat wróżą, iż będzie to wiodący trend w ogólnoświatowej polityce XXI w. Ekologizacja społeczeństwa jest mocno postrzegana przez społeczną naukę Kościoła. W chwili obecnej Polska posiada już liczne regulacje prawne, których celem jest ekologizacja gospodarki, przez co Polacy będą mieli ogromny wpływ w ekologizację ludzkości.

Gościnnie polecam tę książkę wszystkim tym, którzy mają już dość szablonowego podejścia do ekologii. Liczne propozycje nowych rozwiązań problemów związanych z tematyką ekologiczną oraz połączenie edukacji ekologicznej z nauką Kościoła sprawiają, że książka ta może również służyć jako pomoc naukowa do lekcji religii w szkołach.

Edward Grott

Jacek W. Czartoszewski (red.), *Konflikty społeczno-ekologiczne*, Wydawnictwo Księży Werbistów „Verbinum”, Warszawa 2003, ss. 170.

Książka „Konflikty społeczno-ekologiczne” jest to pozycja, która szerzej się zajmuje społecznym aspektem szeroko rozumianej ekologii. Ochrona przyrody często jest działaniem, które wzbudza równie dużo negatywnych reakcji co pozytywnych. Wiąże się to z faktem istnienia konfliktu interesu różnych grup społecznych.

Polska jest jednym z nielicznych krajów regionu, który posiada tak długie tradycje ochrony środowiska. Na dzień obecny obszary chronione stanowią 30% terytorium naszego państwa a ciągły wzrost świadomości ekologicznej obywateli dobrze prognozuje ekologii na przyszłość w naszym kraju. Dzięki wzroście tej świadomości udało się zażegnać wiele konfliktów związanych z restrykcyjnym prawem chroniącym środowisko a podmiotami gospodarczymi kierującymi się w swej działalności głównie pobudkami ekonomicznymi.